

інститут правонаступництва має міжгалузевий характер, при цьому категорія правонаступництва, незважаючи на наявність специфіки в кожній галузі права, зберігає свою ключову властивість – збереження правовідносин після зміни його суб'єктного складу, що дозволяє забезпечити перехід обов'язків та прав від правопопередника до правонаступника

1. Бобир Д.Ю., М.В. Логінова. Місце правонаступництва в системі цивільного права. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: 45.

2. Мельниченко А.В. Цивільне процесуальне правонаступництво: актуальні питання. 2022.

3. Шкіль А. Місце правонаступництва у системі громадянського права. Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук: збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мелітополь, 24 листопада 2021 р.)/ТДАТУ: ред. кол. Ломейко ОП, Єременко ОА, Михайлов В. В [та ін.]. Частина 1. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. 581 с.

НІМЕЦЬ Олена Михайлівна

адвокат, м. Ужгород

НАГОРНА Олена Олександрівна

старший викладач кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ФУНКЦІЇ ТРУДОВОГО ПРАВА

Сутність і соціальне значення трудового права виявляються в його функціях. Функції трудового права визначають основні напрями правового впливу його норм на трудові відносини та поведінку учасників цих відносин. Ці функції відображають цілі, завдання, роль і значення трудового права і тісно пов'язані між собою. Вони враховують інтереси суспільства, держави, а також працівників і роботодавців.

М.В. Цвік та О.В. Петришин стверджують, що «призначення права і його роль у суспільному житті розкриваються через притаманні йому функції. В юридичній науці функції права розглядають як головні напрями його впливу на суспільні відносини або як реалізацію його соціального призначення. Слід зазначити, що обидва погляди характеризують дві різні властивості права, а тому поняття функцій права має охоплювати обидва названі аспекти» [1, с. 154]. Під функціями права О.Ф. Скакун розуміє «основні напрями впливу права на суспільні відносини».

Деякі науковці головною функцією права вважають забезпечення порядку в суспільстві з урахуванням інтересів різних прошарків і груп, шляхом досягнення згоди і компромісу. В. С. Ковальський у контексті дослідження

функції права звертає увагу на його соціальну роль [2, с. 3].

На розмежуванні поняття «правова функція» та «функція права» І.М. Ситар наполягає й зазначає, що право виконує правову функцію, спрямовану на створення правових норм. У свою чергу, суть функції права полягає в тому, щоб сприяти використанню цих правових норм для задоволення життєво важливих потреб.

Таким чином, більшість вчених, згаданих вище, розглядає поняття функцій права з двох основних підходів: через його соціальне призначення та через його юридичний вплив. Однак, вважається не доцільним обмежувати сприйняття функції права лише одним з цих двох компонентів. Складне і багатогранне явище функцій права призводить до необхідного синтезу цих властивостей.

Таким чином, функції права – це основний напрям впливу права (прояв якостей та специфіки) на суспільні відносини, з метою їхнього регулювання, для втілення в життя його соціального призначення.

Я.А. Білощук зазначає, що в трудовому праві традиційно виділяють дві основні функції: виробничу функцію, яка спрямована на захист прав роботодавця, та захисну функцію, яка має на меті захист прав та інтересів працівників [3].

Узагальнюючи вищезазначені позиції, потрібно наголосити на такому: поперше, функції трудового права необхідно визначати як діяльність права з ефективного врегулювання відносин, які виникають у процесі реалізації людиною права на працю та всіх пов'язаних із цим обставин, для становлення атмосфери соціальної справедливості. По-друге, до системи функцій трудового права доцільно включити:

- 1) загально-соціальні функції трудового права: економічну, політичну, психологічну та ідеологічну функцію;
- 2) загально-юридичні функції трудового права: регулятивну, охоронну, інформаційну та орієнтаційну;
- 3) спеціальні функції трудового права: соціальну, виробничу, захисну та виховну [4].

Термін «функція трудового права» об'єднує його завдання й способи регулювання суспільних відносин у сфері праці.

Система функцій трудового права є складним та багаторівневим утворенням. Об'єктивно обумовленим є існування спеціальних функцій трудового права: соціальної, виробничої, захисної та виховної.

У сукупності спеціальні функції трудового права мають спрямовувати його дію на реалізацію його соціального призначення, підтримку людини, розвиток громадянського суспільства, забезпечення як державних, так і індивідуальних інтересів.

Отже, функції трудового права визначають його роль у регулюванні трудових відносин і забезпеченні інтересів всіх сторін. Вони спрямовані на створення справедливих умов праці, соціального захисту працівників і

підтримку стабільності та порядку у сфері праці.

1. Загальна теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. ВНЗ / за ред. М.В. Цвіка, О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.;
2. Ковальський В.С. Функції права: поняття, джерела, динаміка. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009.
3. Білощук Я.А. Визначення функцій оплати шахтарської праці. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2013. № 26.
4. Русаль Л.М. Види функцій трудового права. Вчені записки Таврійського національного університету імені Ві Вернадського. Серія: Юридичні науки 29 (68), № 6. 2018. с. 73-77.

Новосядлий Андрій Віталійович
адвокат, м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

На сьогоднішній день, через збройну агресію та вторгнення РФ на територію України, введено воєнний стан як стан особливого правового режиму, у зв'язку з цим можливе обмеження прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Згідно зі ст.2 Цивільно процесуального кодексу України, завдання цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави[1].

Умови воєнного стану суттєво впливають на здійснення цивільного судочинства. Згідно з цим можуть бути введені особливі правила та процедури забезпечення безпеки, відновлення порядку прав і свобод громадян.

Однією з особливостей провадження в умовах воєнного стану це дистанційна участь в судовому засіданні. Впровадження можливості дистанційного правосуддя набув своєї актуальності ще під час Covid-19, та постали у зв'язку з його поширенням. Державна судова адміністрація України розробила порядок проведення відеоконференції під час судового засідання за участі сторін поза межами приміщення суду.

Таке проведення судових засідань в дистанційному форматі в умовах воєнного стану, не може повністю реалізовуватися, через те, що в Україні відсутнє повністю безпечне місце і чи не щодня у кожній місцевості нашої держави лунають сирени, що в свою чергу, передбачає необхідності особи (судді, учасників справи або працівників суду) переміститись в укриття.

Також, можемо зазначити, що під час воєнного стану не впливає на перебіг процесуальних строків, проте може бути поважною причиною для